

Da li je Bog množina – više od jedne osobe?

„U početku stvori Bog nebesa i zemlju“ (1. Mojsijeva 1:1).

Riječ za Boga u ovom prvom biblijskom stihu u Starom savezu, na originalnom hebrejskom jeziku kojim je pisan Stari savez, jeste

„Elohim“ (<http://scripture4all.org/OnlineInterlinear/OTpdf/gen1.pdf>.) i predstavlja množinu, a glagol „stvori“ je u jednini. Izvještaj u tom slučaju doslovno glasi: „U početku stvori Bogovi nebesa i zemlju“. Zaključak je da je Bog u ovom izvještaju množina. Zastupnici koncepta Trojstva iznose pretpostavke da samim tim što se Bog na početku u Bibliji opisuje kao množina to aludira na postojanje Trojstva, množinu tri ličnosti. Naravno da to nije biblijski utemeljeno jer u stvaranju su, prema Bibliji, učestvovala samo dvije ličnosti – Otac i Sin. Bog je stvarao kroz Sina:

„Jer je kroz njega sve bilo stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo...“ (Kološanima 1:16).

„Sve je stvoreno kroz njega...“ (Kološanima 1:16).

Izvještaj o stvaranju Adama i Eve pokazuje da je Bog nekome ko ima „obličje Božje“ kazao da zajedno stvore čovjeka po njihovom obličju sličnog Njima. Biblija je jasna da je Sin Božji „obličje Božje“ i da je Bog sve stvarao kroz Sina, što znači da je Bog rekao svom Sinu da stvore čovjeka po njihovom obličju sličnog Njima.

„Zatim Bog reče: Hajde da načinimo čoveka po svom obličju, sličnog nama...“ (1. Mojsijeva 1:26)

Kontekst stvaranja čovjeka i uopšte Biblije govore o dvije ličnosti, o Bogu koji ima Sina.

U Bibliji postoje i druga mjesta gdje Bog govori u množini, ne samo kada je rekao svom Sinu *hajde da načinimo čovjeka po svom obličju kao što smo mi*:

„Zatim je Gospod Bog rekao: Evo, čovjek je postao kao jedan od nas u poznavanju dobra i zla“ (1. Mojsijeva 3:22).

„Hajde da siđemo i da im napravimo pometnju u jeziku tako da ne razumiju jedan drugoga. Tako ih je Gospod odande rasijao po cijeloj zemlji i prestali su da zidaju grad“ (1. Mojsijeva 11:7-8).

„I čuo sam Gospodnji glas kako kaže: Koga ću poslati? Ko će za nas ići? A ja sam odgovorio: Evo mene, mene pošalji“ (Isaija 6:8).

Očigledno je da se Bog u ovim slučajevima obraća Sinu i zato nema ni govora o bilo kakvoj množini tri ličnosti kako pokušavaju da aludiraju zastupnici Trojstva.

Analizirajmo sada riječ „Elohim“ i njenu upotrebu u Bibliji kako bi potvrdili da nema bilo kakve naznake o Trojstvu.

Riječ „Elohim“ ima višestruko značenje i može da znači množinu veličanstva, u smislu da se radi o nekoj velikoj i značajnoj ličnosti slično kao kada nekom persiramo i kažemo „Vi“, ili da ukaže na nekog ko je moćan ili silan. Kao potvrdu uzmimo za primjer biblijske stihove u kojima se jevrejski prorok Mojsije označava sa riječju „Elohim“:

„On će tebi služiti kao usta, a ti ćeš njemu služiti kao Bog“ (2. Mojsijeva 4:16).
((<http://scripture4all.org/OnlineInterlinear/OTpdf/exo4.pdf>.)

„Gospod reče Mojsiju: Evo, postavljam te da budeš bog faraonu...“ (2. Mojsijeva 7:1).
((<http://scripture4all.org/OnlineInterlinear/OTpdf/exo7.pdf>.)

Riječ „Elohim“ u ovom slučaju označava veličinu koju je Božji prorok imao, jer ga je Bog načinio moćnim i silnim kako bi

obavio zadatak koji mu je povjerio a to je izbavljenje Jevreja iz egipatskog ropstva. Čak se i na našem prostoru, u regionu bivše Jugoslavije, koristi riječ „bog“ koja ne mora nužno da se odnosi na Boga Stvoritelja, već može da ukaže na neku osobu kojoj se daju atributi uticaja ili moći i zato je značajan kontekst u kojem se ta riječ upotrebljava.

U tom smislu, riječ „Elohim“ koja se za Boga koristi u izvještaju o stvaranju Neba i Zemlje nije moguće da je data u kontekstu množine tri ličnosti, nego množine veličanstva što se vidi iz glagolskih oblika u jednini, ((1. Mojsijeva 1:1-25.)) i sve je tako do izvještaja o stvaranju čovjeka kada postaje jasno da su u tom činu bile uključene isključivo dvije ličnosti, Bog Otac i Sin.

Riječ „Elohim“ se u Bibliji koristi i za paganske bogove, Dagona i Bala:

„Ne dajte da kovčeg Izraelovog Boga ostane među nama, jer njegova ruka pritiska i nas i Dagona, našeg boga“ (1. Samuelova 5:7).

U ovom stihu se ista riječ „Elohim“ koristi i za pravog Boga, Stvoritelja, kao i za lažnog paganskog boga Dagona. ((<http://scripture4all.org/OnlineInterlinear/OTpdf/1sa5.pdf>))

„U podne Ilija poče da im se ruga: Vičite iz svega glasa, jer je on bog. Mora da se nešto zamislio, ili je u poslu, ili na putu. Ili možda spava pa ga treba probuditi!“ (1. Kraljevima 18:27).

((<http://www.scripture4all.org/OnlineInterlinear/OTpdf/1kg18.pdf>))

Logično je zaključiti da riječ „bog“ označava nekog ko je silan i moćan, a iz konteksta se može vidjeti konkretno na koga se odnosi, da li je to stvarni Bog koji ima druga imena u Bibliji koja Ga identifikuju ili je to neka ličnost (kao u slučaju Mojsija) ili paganski bogovi.

Rječnici i publikacije o riječi Elohim (([Dejvid Klejton: Reč za Boga – Elohim, ne znači više od jedne osobe](#)))

"Maštovita ideja da se Elohim odnosi na Trojstvo tri osobe u božanstvu teško da sada pronalazi pristalice među istraživačima. To je ili ono što gramatičari nazivaju množinom veličanstva, ili označava puninu božanske snage, zbir moći pokazanih od Boga." (Vilijam Smit, Rečnik Biblije, uređivač Pelube, MekDonald izdavačka kuća, 1948, str. 220)

"Elohim radije mora biti objašnjen kao intenzivna množina koja označava dostojanstvo i veličanstvo" (Američki Dnevnik Semitskog Jezika i Literature, 1905, Knjiga XXI, str. 208)

"To je tumačenje štetnosti, ako pobožna klasa pronalazi doktrinu o Trojstvu u obliku množine Elohim (Bog)." ("Bog", Enciklopedija Religije i Etike)

"Rani dogmatičari su bili mišljenja da tako važna doktrina kao što je ta o Trojstvu nije mogla biti nepoznata ljudima u Starom savezu... Nijedan moderan teolog... ne može više održavati takvo viđenje. Samo neprecizno tumačenje koje previđa najdirektnije osnove interpretacije može videti naznake ka Trojstvu u obliku množine božanskog imena Elohim, u upotrebi množine u Postanju 1:26 ili u takvim liturgijskim frazama kao da su tri člana Aronovog blagoslova u Brojevima 6:24-26 ili trisvetu pesmu u Isaiji 6:3" (Šaf-Hercog Enciklopedija Religijskog Znanja, Knjiga 12, str. 8)

"Oblik množine Božjeg imena Elohim u jevrejskim Pismima se često navodi kao dokaz osoba u božanstvu... Takva upotreba Pisma će teško unaprediti interesovanje za istinu, ili biti korisna za doktrinu... Množina Elohim može takođe određivati mnoštvo božanskih mogućnosti u božanstvu kao tri lične odlike, ili može biti objašnjeno kao množina veličanstva i ekjelencije. Takvi oblici izražavanja su podložni mnogim objašnjenjima da bi se mogli koristiti kao valjan dokaz tekstova o Trojstvu." (Milton-Tery, Biblijska Hermeneutika, str. 587)